

Матеріали VIII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції

тоспроможних технологій, видів техніки, матеріалів тощо для забезпечення інноваційного розвитку суспільства, підготовки фахівців інноваційного типу. Основними завданнями наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності вищих навчальних закладів є:

1) одержання конкурентоспроможних наукових і науково-прикладних результатів;

2) застосування нових наукових, науково-технічних знань під час підготовки фахівців з вищою освітою;

3) формування сучасного наукового кадрового потенціалу, здатного забезпечити розробку та впровадження інноваційних наукових розробок. Згідно з частиною 2 статті 68 Закону, до виконання наукових і науково-технічних робіт у вищому навчальному закладі можуть залучатися науково-педагогічні, наукові і педагогічні працівники, інші працівники вищих навчальних закладів, особи, які навчаються у вищому навчальному закладі, а також працівники інших організацій [2].

Слід констатувати, що в Україні сформовано законодавче поле, яке визначає правові основи розвитку наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності.

Література:

1. Конституція України: Закон від 28 червня 1996 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу // <http://zakon.rada.gov.ua>

2. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу // <http://zakon.rada.gov.ua>

3. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 13 грудня 1991 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу // <http://zakon.rada.gov.ua>

Білецька В. В.

(наук. кер. – доц. Пивоварська К. Б.)

*студентка V курсу історичного факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В.Г. Короленка*

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ

Запорукою ефективного здійснення валютного регулювання в Україні постає удосконалення її діючого валютного законодавства. За роки незалежності у нашій країні так і не було створено ефективних механізмів взаємодії державних органів у сфері валютного регулювання, не були знайдені ефективні методи та форми валютного контролю. До цього часу потребує свого вдосконалення і система заходів адміністративної відповідаль-

ності та фінансових санкцій за валютні правопорушення. Таким чином, потреба у глибокому системному аналізі проблем валютного регулювання в Україні та виявленні шляхів їх подолання постає доволі актуальною на сучасному етапі.

Поняття валютні правовідносини можна визначити як врегульовані нормами права суспільні відносини, що виникають у фінансово-кредитній сфері з приводу створення і використання валютних фондів держави, окремого підприємства чи громадянина, які носять комплексний та владно-майновий характер [5, 53]. Формою реалізації валютної політики держави є валютне регулювання, що являє собою спеціальний правовий режим реалізації валютних відносин, який передбачає комплекс заходів, здійснюваних уповноваженими державними органами, спрямованих на організацію функціонування внутрішнього валютного ринку в державі та визначення порядку проведення валютних операцій [1, 343].

На сьогодні Україна, беручи за основу практику європейських країн у сфері валютного регулювання та контролю закріпила на законодавчому рівні доволі жорстку модель системи валютного регулювання, яка забезпечує своє існування за рахунок великої кількості валютних обмежень. Їх слід розглядати як систему державних заходів, спрямованих на встановлення порядку проведення валютних операцій [1, 344]. Використання валютних обмежень спрямоване в першу чергу на підтримку валютного курсу, на вирівнювання платіжного балансу, концентрацію валютних цінностей в руках держави, попередження відтоку капіталу з державного бюджету та спекуляцій з ним. Проте незважаючи на всі позитивні сторони використання валютних обмежень вони мають і ряд суттєвих недоліків. Вони здатні створювати перешкоди процесу інтеграції господарства України у світову економічну систему та гальмувати розвиток її власної економіки. Проте якщо відмінити взагалі валютні обмеження як засіб валютного регулювання і задекларувати при цьому перехід до режиму вільного проведення валютних операцій, це неминуче призведе до втечі капіталу з України, що також негативно вплине на її господарство. Вирішення цього питання на думку багатьох правознавців полягає у необхідності кардинального перегляду вітчизняного законодавства, яке регулює валютні обмеження у бік лібералізації валютних операцій та переміщень капіталу [6, 37].

Крім валютних обмежень первісна жорсткість української валютної системи зумовлюється відсутністю єдиних критеріїв класифікації валютних операцій. Їх розробка та впровадження має принципово важливе значення, адже буде визначати загальні підходи до їх правового регулювання та режиму їх здійснення [2, 105].

Відсутність ефективної концепції державної системи валютного регулювання зумовлена також «стихійним» характером розподілу владних повноважень серед органів валютного регулювання, а особливо органів валютного контролю. Це проявляється у дублюванні їх функцій та зниженні

Матеріали VIII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції

відповідальності за результати своєї діяльності. Для ефективного вирішення цієї проблеми необхідно міцно закріпити повноваження та функції органів державного управління у сфері валютного регулювання, зокрема Національного Банку України, Міністерства фінансів України, Міністерства економіки, Державної податкової служби України тощо [3, 40].

Необхідно також вдосконалити інститут відповідальності за порушення валютного законодавства. На думку дослідниці Л.М.Кравченко, валютне правопорушення слід визначати як протиправне винне діяння, що скоєне навмисно або з необережності, за яке валютним законодавством України повинна бути встановлена адміністративна відповідальність [4, 137].

Таким чином, з метою покращення правового регулювання валютного законодавства України у ньому необхідно здійснити наступні перетворення: переглянути законодавчі норми у бік лібералізації валютної системи країни за умови існування валютних обмежень; уточнити порядок та механізм здійснення валютного регулювання та контролю; чітко розмежувати повноваження та обов'язки органів валютного регулювання; на законодавчому рівні закріпити поняття валютне правопорушення, після здійснення якого має наступати адміністративна відповідальність.

Література:

1. Воронова Л.К. Фінансове право України: Підручник / Л.К. Воронова. – К.: Правова єдність, 2009. – 385с.
2. Кравченко Л.М. Правові проблеми регулювання валютного ринку України / Л.М. Кравченко // Право і суспільство: актуальні проблеми взаємодії. Матеріали конференції. – Вінниця, 2000. – С.104-107.
3. Кравченко Л.М. Проблеми вдосконалення валютного регулювання в Україні / Л.М. Кравченко // Малий та середній бізнес. – 1999. - №3. – С.40-41.
4. Кравченко Л.М. Проблеми вдосконалення відповідальності за фінансові правопорушення в сфері валютного регулювання / Л.М. Кравченко // Українське адміністративне право: актуальні проблеми реформування. Зб. наук. праць. – Суми, 2000. – С.136-138.
5. Старинський М.В. Щодо визначення поняття «валютні правовідносини» / М.В. Старинський // Юридична Україна. – 2011. - №8. – С.52-56.
6. Халявко Д.О. Стан та шляхи вдосконалення законодавства України щодо регулювання валютних відносин / Д.О. Халявко // Молодіжний науковий вісник Української академії банківської справи НБУ. – 2011. – №1. – С. 36-39.